

เรื่อง จำปา

รายละเอียด

จำปา (Champaca) เป็นพืชสมุนไพรจำพวกต้น ที่มีชื่อเรียกตามท้องถิ่นต่างๆ เช่น มาลาญเรียกจำปากอ หรือ จัมปา เป็นต้น ซึ่งมีถิ่นกำเนิดอยู่ทางตอนใต้ของไทย, จีน, อินเดีย, อินโดนีเซีย และมาเลเซีย โดยต้นจำปามีประโยชน์ตั้งแต่ต้นยันรากเลยทีเดียว

ลักษณะทั่วไปของจำปา

สำหรับต้นจำปานั้นจัดเป็นไม้ยืนต้นขนาดกลางถึงใหญ่ มีลำต้นสูงประมาณ 15 – 30 เมตร เป็นทรงพุ่มโปร่ง รูปกรวยคว่ำ มีการแตกกิ่งจำนวนมากที่ยอด ที่บริเวณเปลือกมีสีเทาแกมขาว กลิ่นฉุน โดยต้นจำปานั้นจะขยายพันธุ์ด้วยวิธีการเพาะเมล็ด ทาบกิ่ง และตอนกิ่ง ส่วนใบเป็นใบเดี่ยวใหญ่สีเขียวเป็นมัน คล้ายรูปทรงรีแกมขอบขนาน โคนสอบ ปลายแหลม เนื้อใบบาง สำหรับใบอ่อนนั้นจะมีขน ส่วนในใบแก่จะเกลี้ยงปราศจากขน โดยดอกนั้นเป็นดอกเดี่ยวสีเหลืองแกมแสด กลิ่นหอมแรง จะออกดอกตามซอกใบใกล้ปลายกิ่ง ซึ่งดอกนี้จะเริ่มบานพร้อมส่งกลิ่นหอมในช่วงพลบค่ำ รวมทั้งสามารถออกดอกได้ตลอดทั้งปี ใช้เวลาประมาณ 3 ปี โดยเฉพาะในต้นฤดูฝน และผลนั้นออกเป็นกลุ่ม กลมๆ มีเมล็ดเยอะสีดำ

ประโยชน์และสรรพคุณของจำปา

ใบ – ช่วยในการรักษาเส้นประสาทพิการ แก้โรคประสาท รวมทั้งช่วยแก้ไขข้อกระดูก (อุจจาระที่ถ่ายออกมาเป็นสีดำ, แดง, ขาว หรือเขียว หรือมีลักษณะคล้ายมูลแมว) และช่วยแก้ปวดของทารก ให้รสเพื่อนชม

ดอก – ช่วยในการกระจายโลหิตที่ร้อน ทำให้เลือดเย็น รวมทั้งขับปัสสาวะ ขับลม แก้อาการวิงเวียนศีรษะหรือหน้ามืดตาลาย อีกทั้งยังช่วยแก้อาการอ่อนเพลียไม่มีแรง ช่วยแก้เส้นกระดูก บำรุงหัวใจ แก้โรคผิวหนังอย่างหิด ฝี หรือโรคเรื้อน ไปจนกระทั่งแก้โรคหนองใน ช่วยบำรุงโลหิต และบำรุงน้ำดี ให้รสขมหอม

ดอก, เมล็ด – ช่วยในการแก้ไข้ คลื่นเหียน หรือวิงเวียนศีรษะ และช่วยแก้ธาตุพิการ ให้รสขมเย็น

ลูก, เมล็ด – ช่วยแก้อาการทำแตก หรือเป็นแผลที่เท้า ให้รสขม

เปลือกต้น – ช่วยในการสมานแผล บำรุงหัวใจ แก้พิษไข้ ช่วยบำรุงหัวใจ รวมทั้งทำให้เกิดเสมหะในลำคอ เพื่อแก้อาการคอบแห้ง ให้รสฝาดเพื่อนชม

กระพี้ – ช่วยในการถอนพิษที่ผิดสำแดง ให้รสเพื่อนชม

เนื้อไม้ – ช่วยบำรุงโลหิตระดู ให้รสเพื่อนชม

แก่น – ช่วยแก้กฐฐัง (โรคเรื้อน) ให้รสเพื่อนชมเมา

ราก, เปลือกราก – ช่วยในการระงับอาการอักเสบ ใช้พอกฝีให้แตกเร็ว ให้รสเพื่อนชม

ราก – ใช้เป็นยาระบายในการขับถ่าย หรือขับเลือด ให้รสเพื่อนชม

น้ำมันจากดอก – ใช้ทาแก้อาการปวดศีรษะ รวมทั้งแก้อาการบวม แก้ปวดข้อ และแก้ตาอักเสบ

น้ำมันของเมล็ด – ใช้ทาหน้าท้อง ช่วยแก้อาการท้องอืดท้องเฟ้อ

ยาง – ช่วยแก้โรคริดสีดวงพลวก ให้รสเพื่อนเมา

ซึ่งจะเห็นได้ว่าประโยชน์ของต้นจำปามีมากมายจนเรียกได้ว่าทั้งต้นเลยก็ว่าได้ นอกจากนี้ยังนิยมนำต้นจำปານี้มาปลูกเป็นไม้ประดับ และนำมาใช้ในการแต่งกลิ่นอาหาร หรือแต่งกลิ่นในเครื่องสำอางได้อีกด้วย

คำสำคัญ : จำปา

ที่มา : เกร็ดความรู้.net/จำปา/

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-04-30

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1487&code_db=610010&code_type=01